

Rekabet Kurumu Başkanlığından,

REKABET KURULU KARARI

Dosya Sayısı : 2011-2-333 (Önaraştırma)
Karar Sayısı : 12-08/249-80
Karar Tarihi : 23.02.2012

A. TOPLANTIYA KATILAN ÜYELER

10 Başkan : Prof. Dr. Nurettin KALDIRIMCI
Üyeler : Doç. Dr. Mustafa ATEŞ, İsmail Hakkı KARAKELLE,
Doç. Dr. Cevdet İlhan GÜNAY, Dr. Murat ÇETİNKAYA,
Reşit GÜRPINAR, Prof. Dr. Metin TOPRAK

B. RAPORTÖRLER : Ekrem SOLMAZ, Gözde KARABEL

C. BAŞVURUDA BULUNAN : - Gizlilik talebi bulunmaktadır.

20 **D. HAKKINDA İNCELEME YAPILAN** : - Brady Etiket ve İşaretleme Ticaret Ltd. Şti.
Konaklar Mah. Selvili Sok. C13 Blok No:8 K:3 D:5 34330
4. Levent/İstanbul

E. DOSYA KONUSU: Brady Etiket ve İşaretleme Ticaret Ltd. Şti.'nin münhasır müşteri grupları belirleyerek, distribütörlerine aktif/pasif satış yasağı uyguladığı ve yeniden satış fiyatını belirlediği iddiası.

30 **F. İDDİALARIN ÖZETİ:** Başvuruda özetle; Brady Etiket ve İşaretleme Ticaret Ltd. Şti. (Brady)'nin temsilcisi olarak faaliyette buldukları dönem boyunca satış yaptıkları müşterilerin belirlenmesi ve fiyat tespiti konusunda kendilerine baskı uygulandığı belirtilerek, başvuru sahibine Brady Satış Müdürü tarafından 25.06.2008 tarihinde gönderilen elektronik postada özetle;

40 - Aynı firmalara farklı distribütörlerin satış yaptığı, ancak sonradan çok sıkıntı yaşandığı, bu nedenle özellikle "işçi sağlığı ve iş güvenliği çözümleri" alanında distribütörlerin hangi müşteri ile ne konuda faaliyet gösterdiğinin ve hangi aşamada bulunduğu yazılacağı bir veritabanı kurulduğu,

- Anılan uygulama kapsamında bir distribütörün veritabanına kaydettiği müşteriye diğer distribütörün teklif sunmaması gerektiği,

- Bir müşterinin prosedür olarak 2-3 teklife ihtiyacı olduğu durumlarda, diğer distribütörlerin o müşteriyle ilgilenen distribütörle iletişime geçip, teklifin 1-2 Avro fazlasını sunarak işbirliği göstermeleri gerektiği,

- Brady firmasının bazı özel müşterilerle kendisinin çalışacağı, dolayısıyla distribütörlerin belirtilen özel müşterilere teklif sunmamaları gerektiği

ifadelerinin yer aldığı belirtilmektedir. Ayrıca, başvuru sahibinin 11.08.2011 tarih ve 5804 sayılı Kurum kayıtlarına intikal eden yazısı ekinde Brady yetkilileri ile yukarıda yer verilen konuyla ilgili olarak 25.06.2008 ve 27.07.2010 tarihleri arasında yapılan bazı yazışmalar gönderilmiş ve şikâyet sebebinin distribütörler arasında kural konularak müşterilere uygun teklif verilmesi hususunda zorluklar yaşanmış olması ve müşteriler hakkında bilgi vermeye zorlanmaları olduğu ifade edilmiştir.

50 **G. DOSYA EVRELERİ:** Kurum kayıtlarına 08.07.2011 tarih ve 5026 sayı ile intikal eden başvuru üzerine hazırlanan 24.08.2011 tarih ve 2011-2-333/İİ-11-414.MA sayılı İlk İnceleme Raporu 14.09.2011 tarihli Kurul toplantısında görüşülerek, 11-47/1175-M sayı ile önaraştırma yapılmasına karar verilmiştir. İlgili karar uyarınca yapılan inceleme üzerine hazırlanan 10.02.2012 tarih ve 2011-2-333/ÖA sayılı Öneraştırma Raporu görüşülerek karara bağlanmıştır.

H. RAPORTÖRLERİN GÖRÜŞÜ: İlgili raporda; Brady hakkında 4054 sayılı Kanun'un 41. maddesi uyarınca soruşturma açılmasına gerek olmadığı, bununla birlikte ilgili teşebbüse 4054 sayılı Kanun'un 9. maddesinin 3. fıkrası uyarınca, distribütörleri ile imzalanan anlaşmalarda yer alan rekabeti kısıtlayıcı nitelik taşıyan taahhütlerin anılan anlaşmalardan çıkarılması gerektiğini belirten bir görüş gönderilmesinin uygun olacağı görüşüne yer verilmiştir.

I. İNCELEME VE DEĞERLENDİRME

60 I.1. İlgili Pazar Hakkında Genel Bilgi

Brady International Corporation'ın kontrolünde olan Brady anılan şirketin Türkiye'deki faaliyetlerini yürütmekte olup, etiketler, endüstriyel yazıcılar, yazılımlar, güvenlik ve mekan işaretleri, endüstriyel emiciler (absorbents), kilit sistemleri (LOTO) gibi çözümlerle insanların, mekanların, ürünlerin işaretlenmesi ve korunması alanında faaliyet göstermektedir. Brady ürünleri, "etiketleme çözümleri" ve "işçi sağlığı ve iş güvenliği çözümleri" olarak iki ana grupta değerlendirilmektedir.

70 Etiketlemede amaç, kilitlenen makine veya ekipmanın bulunduğu çalışma alanındaki kişileri bilgilendirmek ve bu kilitlemenin kimin tarafından, hangi amaçla yapıldığını göstermektir. Kilitleme ise tehlikelerden korunmak için, ekipman ve makinelerin kontrolsüz hareketini ve enerjisini engelleme metodudur. Şalterlerin, devre kesicilerin, fişlerin, vana ya da diğer enerji izolasyonu mekanizmalarının güvenli ve kapalı pozisyona getirilmesidir. Diğer bir ifadeyle, ekipmanın kontrolsüz çalıştırılmaması için bloke edilmesidir.

I.2. Yapılan İnceleme

Başvuru sahibi tarafından gönderilen cevabi yazı ekinde, 25.06.2008 ve 26.06.2010 tarihleri arasında Brady'nin önceki Satış Müdürü tarafından distribütörlere gönderilen elektronik postalar yer almaktadır.

80 Anılan belgelere göre, 25.06.2008 tarihli elektronik posta ile Brady tarafından distribütörlere yönelik olarak müşteriler hakkında bir veritabanı kurulması planlanmış, bu sayede distribütörlerin birbirlerinin müşterilerine düşük fiyatlar teklif etmelerinin önlenmesi hedeflenmiştir.

Distribütörlere gönderilen 04.07.2008 tarihli elektronik postada ise veritabanı uygulamasının ticaret kanunlarına aykırı olabileceği ve distribütörler tarafından sisteme herhangi bir bilgi girilmemesi nedeniyle veritabanı uygulamasının başlanmadan sonlandırıldığı belirtilmektedir. Bununla birlikte, söz konusu elektronik postada, başka distribütörlerin projelerine ticaret ahlakı çerçevesinde teklif verilmesi gerektiği, fiyat savaşı yapılması durumunda distribütörlerin daha az kazanacağı ifadeleri yer almaktadır.

90 19.02.2010 tarihinde önceki Satış Müdürü tarafından gönderilen elektronik postanın içeriğinden, Brady'nin, bir distribütörün müşterisine yaptığı teklifi öğrenerek diğer distribütörlere teklif hakkında bilgi verdiği ve söz konusu uygulamanın "...Bugüne kadar çok nadir durumlar haricinde bu barış ortamı gayet iyi çalıştı..." ifadesinden çoğu durumda başarı ile devam ettirildiği anlaşılmaktadır.

Brady'nin önceki Satış Müdürü tarafından distribütörlere gönderilen 26.06.2010 tarihli elektronik postada ise, distribütörlerin müşterilere verdiği teklifler hakkında diğer

distribütörlerin bilgilendirilmesi amacıyla teklifin Brady'e gönderilmesinin uygun olacağı, bir distribütörden teklif alan müşteriye yönelik diğer distribütörler tarafından verilecek teklifin ilk tekliften %1-2 oranında yüksek olmasının rica edildiği görülmektedir.

Önaraştırma kapsamında raportörler tarafından Brady'nin mevcut Satış Müdürü ile görüşülmüş, elde edilen bilgi ve belgelere ise aşağıda yer verilmiştir.

Belge 1

100 Brady'nin önceki Satış Müdürü'nün bilgisayarında, "BÖLGE", "ÜRÜNLER", "HEDEF (EXCLUSIVİTESİ OLAN DİSTRİBÜTÖR İÇİN)", "İNDİRİMLER", "TEMİNAT/KREDİ SATIŞ POLİTİKASI" başlıkları bulunan ve bayiler ile yapılan anlaşmaların esaslarını oluşturan bir belgeye (Belge 1) ulaşılmıştır. Anılan belgede aşağıdaki ifadeler yer almaktadır:

"BÖLGE

- Coğrafi bölge veya hedef müşteri grubu belirlenir (sadece bölge olarak isimlendirilecektir).
- Distribütör bu bölge içinde hareket etmek durumundadır. Bölgesi dışında bir satış potansiyeli bulursa Brady'ye haber vermek durumundadır.
- Belirlenen bölgede tek olabilir (BÖLGE EXCLUSIVİTESİ) veya tersi kararlaştırılmamışsa

110 birinden fazla distribütörün olacağını kabul eder.

- Distribütör kendi bölgesinde olmayan veya birden fazla distribütörün olduğu bir bölgede, yüksek satış potansiyelini açıklayarak belirli bir tek firma için exclusivite talep edebilir. Talebin Brady tarafından kabul edilmesi durumunda, bu tip firmalar diğer distribütörlere Brady tarafından bildirilip, tek distribütörün operasyonu desteklenecektir (MÜŞTERİ EXCLUSIVİTESİ).

- Distribütör kendi alt satış kanallarını kullanabilir (kullanması teşvik edilir). Alt kanalıyla olan tüm ilişkiyi distribütör yönetmek durumundadır. Distribütörün alt satış kanalı Brady tarafından onaylanmadıkça exclusivitesi olan bir bölgede satış yapamaz

SATIŞ POLİTİKASI

- 120 - Liste fiyatından satılması.
- Brady'ye bilgi verilmesi.
- Zorunlu indirim durumunda Brady'ye bilgi verilecektir ve onay alınacaktır.
- Exclusive bölgelerde (coğrafi veya müşteri grubu veya firma)
- Müşteri grubu hedefi olursa, başka ürünlerle paket yapılarak, Brady ile anlaşma yapıp tek üründe indirim göstermeden kampanyalar yapılabilir.
- İhalelerde en az 2 fiyat olmasını sağlamak üzere bir başka distribütör veya Brady girecek".

Belge 2

130 Yapılan incelemede, Brady'nin mevcut Satış Müdürü'nün bilgisayarında "TAAHHÜTLER" başlıklı belgeye (Belge 2) ulaşılmıştır. Söz konusu belgenin altında Brady'nin önceki Satış Müdürü'nün adı ile 03.01.2011 tarihi yer almakta, ayrıca Brady ile distribütörün karşılıklı taahhütleri belirlenmektedir. Söz konusu belgede aşağıdaki ifadelere yer verilmiştir:

"BRADY'NİN DİSTRİBÜTÖRE TAAHÜTLERİ

...Yeni distribütör atanmasında var olan distribütörün bölge ve müşterilerini gözetme...

DİSTRİBÜTÖRÜN BRADY'E TAAHÜTLERİ

...Pazar ve rekabet hakkında bilgi paylaşımı içinde olmak

Beraber yapılacak planlara uymak”.

140 Yapılan incelemede elde edilen 11.01.2011 ve 13.01.2011 tarihli, Brady'nin önceki Satış Müdürü ile distribütörleri arasında imzalanan distribütörlük anlaşmalarının (Belge 3) ekinde de Belge 2'de yer alan taahhütlerin bulunduğu görülmüştür.

Ayrıca, müşteri hizmetleri görevlisinin 29.12.2010 tarihli ajanda sayfasında (Belge 4) “*Yan teklif istoç için*” ve “*Yan teklif yapıldı, paket boyu için onay bekliyorum*” ifadeleri de yer almaktadır.

150 Brady'nin mevcut Satış Müdürü ile yapılan görüşmede, şirketin faaliyet gösterdiği alanlara, rakiplerine ve pazar paylarına ilişkin bilgi verdiği anlaşılmıştır. Ayrıca, Brady ürünlerinin satışlarının bayi aracılığıyla ya da doğrudan Brady tarafından yapıldığı da belirtilmiştir. Büyük müşterilere doğrudan Brady'nin satış yaptığı ve bayiler aracılığıyla yapılan satışların toplam satışların %(...)'ini oluşturduğu ifade edilmiştir. Brady'nin, bayilerle bölgesel münhasırlık anlaşmalarının bulunmadığı, liste fiyatlarını yayınladığı, ancak söz konusu fiyatların tavsiye niteliğinde olduğu ve Brady'nin satış yaparken liste fiyatını net fiyat olarak kullanmasına karşın bayilerin tavsiye fiyatını değiştirebileceği de belirtilmiştir.

Yerinde incelemede alınan Belge 1'den haberi olmadığını belirten teşebbüs yetkilisi, anılan belgelerin 7 Ağustos 2011 tarihinde görevinden ayrılan teşebbüsün eski Satış Müdürü tarafından hazırlanan taslaklar olduğunu ve bu taslaklarda yer alan sistemin hiç uygulamaya konulmadığını da ifade etmiştir.

I.3. Değerlendirme

Başvuru konusu, Brady'nin, distribütörlerinin müşterileri hakkında bir veritabanı kurulmasını planlaması ve söz konusu veritabanı ile distribütörlerin birbirlerinin müşterilerine düşük fiyatlar teklif etmelerini önlemeyi hedeflemesine ilişkindir.

160 Brady'nin önceki Satış Müdürü tarafından 04.07.2008 tarihinde başvuru sahibine gönderilen elektronik postada, müşterilerin kaydedilmesi planlanan veritabanı uygulamasının kapatıldığı ifade edilmektedir. Kapatılma gerekçesi olarak ise anılan veritabanı uygulamasının, fiyat tespiti ve rekabetin kısıtlanması olarak değerlendirilme ihtimalinin bulunması, ayrıca distribütörler tarafından da yeterince ilgi görmemesi gösterilmektedir. Ayrıca söz konusu elektronik postada, ürünler için Brady'nin bir satış fiyatı tavsiye ettiği, ancak distribütörlerin istedikleri fiyattan satış yapabilecekleri belirtilmektedir. Bununla birlikte, raportörlerce başvuru sahibiyle yapılan görüşmede, her ne kadar anılan veritabanı uygulamasından vazgeçilse de bu ve benzeri uygulamaların fiilen devam ettirildiği iddia edilmiştir.

170 Bölge ve müşteri bazında münhasırlık öngören ve yeniden satış fiyatının belirlenmesi olarak değerlendirilebilecek Belge 1'in Brady'nin önceki Satış Müdürü tarafından hazırlandığı anlaşılmıştır. Anılan şahsın, 7 Ağustos 2011 tarihinde Brady'deki görevinden ayrıldığı ve yerine geçen mevcut Satış Müdürü'nün ise söz konusu belge hakkında bilgisinin bulunmadığı ifade edilmiştir. Yapılan incelemede, belgede yer alan hususların uygulamaya konulduğuna dair herhangi bir veriye ulaşılamamıştır. Dolayısıyla Brady'nin distribütörlerine münhasır bölge ile müşteriler öngören ve yeniden satış fiyatını tespit eden sisteminin uygulamaya konulmadığı anlaşılmıştır.

180 Belge 2'de, Brady açısından “*Yeni distribütör atanmasında var olan distribütörün bölge ve müşterilerini gözetme*”, distribütörler açısından ise “*Pazar ve rekabet hakkında bilgi paylaşımı içinde olmak*” ve “*Beraber yapılacak planlara uymak*” şeklindeki taahhütler yer almaktadır. Anılan taahhütlerin, Brady ile distribütörler arasında imzalanan distribütörlük anlaşmalarının ekinde de (Belge 3) mevcut olduğu görülmüştür. Söz konusu taahhütler,

bilgi paylaşmayı ve yapılacak planlara uymayı içermesi nedeniyle, taraflarca yerine getirilmesi durumunda, distribütörler arasındaki rekabeti ortadan kaldırıcı nitelik taşıyabilecektir. Bununla birlikte, “*Yan teklif istoç için*” ve “*Yan teklif yapıldı, paket boyu için onay bekliyorum*” ifadelerini içeren Belge 4 ile dosya kapsamında ilişkilendirilebilecek herhangi bir bilgi ve belgeye ulaşılamamıştır. Ayrıca, anılan ifadelerin tek başına rekabet ihlalinin bir göstergesi olarak değerlendirilemeyeceği kanaatine varılmıştır.

190 Yapılan incelemede yukarıda ifade edilen bilgi ve belgelere ulaşılmışsa da, başvuru sahibi tarafından iddia edilen veritabanı uygulaması veya bir distribütörün müşterilere teklif ettiği fiyatların Brady’ye bildirildiği ve söz konusu fiyat bilgilerinin daha sonra Brady tarafından diğer distribütörlere iletilindiğini gösteren herhangi bir bilgi veya belgeye ulaşılamamıştır.

200 Yukarıda yer verilen tespit ve değerlendirmeler ışığında, Brady’nin, distribütörlerine münhasır bölge ve müşteriler öngören ve yeniden satış fiyatının belirlenmesini amaçlayan bir sistem kurmayı planladığı, ancak söz konusu sistemin uygulamaya konulmadığı ve piyasaya herhangi bir etkisinin olmadığı anlaşılmıştır. Bununla birlikte ilgili teşebbüse; distribütörlerin Brady üzerinden birbirlerinin müşterileri ve söz konusu müşterilere teklif edilen fiyatlar hakkında bilgi paylaşımı yapmalarını öngören ancak uygulamaya konulmamış olan sistemin 4054 sayılı Kanun kapsamında ihlal teşkil edebileceğini ve Brady ile distribütörleri arasında imzalanan anlaşmalarda yer alan rekabeti kısıtlayıcı nitelik taşıyan taahhütlerin anılan anlaşmalardan çıkarılması gerektiğini belirten bir görüş gönderilmesinin uygun olacağı kanaatine varılmıştır.

J. SONUÇ

Düzenlenen rapora ve incelenen dosya kapsamına göre,

1. Brady Etiket ve İşaretleme Tic. Ltd. Şti. hakkında 4054 sayılı Kanun’un 41. maddesi uyarınca soruşturma açılmasına gerek olmadığına,

210 2. Bununla birlikte, ilgili teşebbüse 4054 sayılı Kanun’un 9. maddesinin 3. fıkrası uyarınca, Brady Etiket ve İşaretleme Tic. Ltd. Şti. ile distribütörleri arasında imzalanan anlaşmalarda yer alan rekabeti kısıtlayıcı nitelik taşıyan taahhütlerin anılan anlaşmalardan çıkarılması aksi takdirde anılan Kanun çerçevesinde haklarında işlem başlatılacağına yönelik olarak ilgili teşebbüslere görüş bildirilmesini teminen Başkanlığın görevlendirilmesine

OYBİRLİĞİ ile karar verilmiştir.